

Handreiking voor reis- en verblijfsverboden in het openbaar vervoer

Gerust met het openbaar vervoer.

NEDERLAND VEILIG

Handreiking voor reis- en verblijfsverboden in het openbaar vervoer

Inhoud

1	Inleiding	4	
	1.1	Waarom deze handreiking?	4
	1.2	Voor wie is de handreiking?	5
	1.3	Hoe is de handreiking opgebouwd?	5
2	Waarom en wanneer	5	
	2.1	Wat is nu precies een reis- en/of een verblijfsverbod?	5
	2.2	Waarom een reis- of een verblijfsverbod?	6
	2.3	Wanneer een reis- of een verblijfsverbod?	6
	2.4	Een verbod voor hoe lang?	9
3	Hoe: Juridische grondslag voor het opleggen van de verboden	10	
	3.1	Reisverboden	10
	3.2	Verblijfsverboden	11
	3.3	Strafrechtelijk reisverbod	12
4	Registratie en informatie-uitwisseling	13	
	4.1	Registratie	13
	4.2	Informatie-uitwisseling	14
5	De handhaving van opgelegde reis- en verblijfsverboden	16	
	5.1	Opsporing	17
	5.2	Vervolging en berechting	18
Bijlage 1		20	
	Juridische grondslag voor reis- en verblijfsverboden		
Bijlage 2		23	
	Reglement administratie trein- en stationverboden		
Bijlage 3		26	
	Reglement zwartreisadministratie Dienst Spoorwegpolitie KLPD		

1 Inleiding

1.1 **Waarom deze handreiking?**

Een effectieve toepassing van het reisverbod en het verblijfsverbod in het openbaar vervoer blijkt in de praktijk nogal lastig te zijn. De juridische grondslag is niet altijd duidelijk, de manier van opleggen evenmin en aan de handhaving kleven allerlei praktische bezwaren. Welke gegevens mag je registreren en aan wie mag je die gegevens verstrekken? En wat doe je bij een overtreding van het verbod? Bovendien is bij lang niet alle openbaar vervoer-bedrijven bekend dat er vele mogelijkheden zijn om een reis- of een verblijfsverbod op te leggen. Dit soort vragen zijn de aanleiding geweest om een handreiking voor reis- en verblijfsverboden op te stellen. Maar deze handreiking dient ook nog een ander doel: de verbreding van de kennis over de toepassing van het instrument van het reis- en verblijfsverbod, zodat dit middel vaker en nog doelmatiger kan worden ingezet.

De handreiking is een van de maatregelen uit het Aanvalsplan Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer (TK 2002-2003, 28642, nr. 1). Dit aanvalsplan bevat tal van maatregelen om de veiligheid in het openbaar vervoer te verbeteren. Het gaat over het schoonhouden van stations, het uitbreiden van toezichthouders bij tram en metro, het opstellen van lokale veiligheidsarrangementen en nog veel meer. Het aanvalsplan richt zich op een intensieve aanpak van de onveiligheid in het openbaar vervoer door het meer, maar vooral slimmer, inzetten van diverse maatregelen tegelijkertijd.

1.2 Voor wie is de handreiking?

De handreiking is met name geschreven voor ov-bedrijven die een reis- en/of een verblijfsverbod willen gaan opleggen. Daarnaast kunnen ook politie, openbaar ministerie (OM) en andere betrokken partijen de handreiking gebruiken. Op deze manier moet een effectieve toepassing van dit instrument bereikt worden.

1.3 Hoe is de handreiking opgebouwd?

In het tweede hoofdstuk leggen we nader uit wanneer en waarom een reis- of een verblijfsverbod kan worden opgelegd. Het derde hoofdstuk behandelt de juridische grondslag voor de toepassing van deze maatregel. Hoofdstuk 4 gaat over het vastleggen van reis- en verblijfsverboden. Wie registreert de verboden en welke informatie mag daarbij worden uitgewisseld? Daarna wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op de handhaving. Centraal hierbij staan de voorwaarden voor een goede uitvoering van het verbod.

2 Waarom en wanneer

2.1 Wat is nu precies een reis- en/of een verblijfsverbod?

In de praktijk wordt in het kader van de sociale veiligheid openbaar vervoer over diverse verboden gesproken. Dit kan leiden tot onduidelijkheid. Daarom geven wij hieronder aan wat in deze handreiking onder een reis- en een verblijfsverbod wordt verstaan:

- a. Reisverbod: Een verbod om gedurende een bepaalde periode gebruik te maken van een of meerdere vormen van openbaar vervoer. Onder dit verbod vallen dus trein-, metro, tram- en busverboden.
- b. Verblijfsverbod: Een verbod om zich gedurende een bepaalde periode te bevinden in of in de onmiddellijke nabijheid van een station, halteplaats, of een andere bij het openbaar vervoer behorende voorziening en de daarbij behorende perrons, trappen, tunnels en liften.

2.2 **Waarom een reis- of een verblijfsverbod?**

Reisverboden worden veelal opgelegd om notoire zwartrijders aan te pakken. De maatregel kan echter ook gebruikt worden tegen mensen die de orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfspgang verstoren.

Denk bijvoorbeeld aan zakkenrollers of aan mensen die agressief gedrag vertonen richting personeel of passagiers.

Hou er wel rekening mee dat dergelijke verboden een ingrijpend instrument zijn in de aanpak van onveiligheidsproblemen. Met een reis- of verblijfsverbod sluit je immers mensen voor een bepaalde tijd uit van het openbaar vervoer.

Op de Schiphollijn worden trein- en stationsverboden opgelegd als er sprake is van diefstalgerelateerd gedrag. Hieronder wordt, zonder dat er altijd sprake dient te zijn van feitelijke diefstal, onder andere begrepen: het voortdurend heen en weer reizen op hetzelfde traject, opvallend veel oog hebben voor andermans bagage, het zonder noodzaak zeer dicht tegen reizigers aan gaan staan, het opereren in groepen, het afleiden van passagiers van hun bagage etc, etc.

2.3 **Wanneer een reis- of een verblijfsverbod?**

De oplegging van een dergelijk verbod kan alleen aan de orde komen als de betrokkenheid is gegarandeerd van in ieder geval politie, OM en gemeente. Het moet duidelijk zijn wat er gebeurt als iemand een reisverbod of een verblijfsverbod overtreedt. Zonder een effectieve handhaving heeft het opleggen van een verbod geen meerwaarde. Samenwerking met de betrokkenen is dus een voorwaarde.

Bovendien is het wenselijk dat het instrument van het reis- of verblijfsverbod deel uitmaakt van een pakket aan maatregelen: een veiligheidsarrangement of een convenant. Een gezamenlijke aanpak, van preventie tot repressie, werkt het beste om de onveiligheid in het openbaar vervoer te bestrijden. Een reisverbod kan toegepast worden als het sluitstuk van deze aanpak maar zal zonder het uitvoeren van preventieve maatregelen weinig effectief zijn. De ketenbenadering moet voorop staan. Voor het opstellen van een arrangement of een convenant kan de 'Handreiking voor lokale veiligheidsarrangementen' een handvat bieden.

In hoofdstuk 3 is te lezen dat treinverboden ook landelijk kunnen worden opgelegd. In concreto kan er sprake zijn van een nagenoeg landelijk treinverbod als een treinverbod wordt opgelegd voor de trajecten waarop de NS rijdt. Het opleggen van een landelijk treinverbod moet wel proportioneel zijn: het gaat immers om een zwaar middel dat de bewegingsvrijheid van iemand ernstig kan belemmeren. Een landelijk treinverbod is bovendien vanuit het oogpunt van handhaving erg moeilijk. Elke conducteur en/of agent van de spoorwegpolitie zal ervan op de hoogte moeten zijn wie een treinverbod heeft. Een landelijk verbod zal daardoor niet effectief blijken. De vraag is ook of een landelijk treinverbod nodig is. Onveiligheid op en rond het spoor doet zich veelal voor op specifieke locaties of trajecten. Op die plekken is dan ook een specifieke aanpak nodig waarbij een treinverbod, of een busverbod/tramverbod/metroverbod, als instrument ingezet kan worden. Op een kleinere schaal, lokaal of regionaal, is een dergelijk verbod ook goed te handhaven en kan het effectief worden ingezet.

Veelal maken de verboden deel uit van een veiligheidsarrangement. Het ligt voor de hand de werking daarvan te evalueren, waarbij de toepassing van de verboden wordt meegenomen.

Na bij voorbeeld één jaar kan men bekijken of de uitvoering van een verbod nog steeds naar wens verloopt en of de toepassing ervan nog wel noodzakelijk is. Kortom: is het verbod nog opportuun en hoe loopt de samenwerking tussen de verschillende partijen die bij de toepassing een rol spelen? De evaluatie kan leiden tot aanpassing van de procedure.

2.4 Een verbod voor hoe lang?

In wet-en regelgeving is over de duur van de verboden niets bepaald. In de praktijk worden verboden voor een verschillende duur opgelegd. Die periode verschilt van enkele uren tot enkele maanden. Belangrijk hierbij is om te kijken of de duur van het verbod overeenkomt met de ernst van het gepleegde feit. Voor een tweede keer zwartrijden is een treinverbod van 2 maanden bij voorbeeld wel een erg zware straf.

In de praktijk verschilt de duur van oplegging van de verboden:

- *Op het traject Hoorn-Enkhuizen worden treinverboden voor 3 maanden opgelegd;*
- *De Schiphollijn kent verboden van tot 24.00 uur van die dag en van 2 of van 6 maanden.*

3 Hoe: Juridische grondslag voor het opleggen van de verboden

3.1 Reisverboden

Een reisverbod voor de trein, metro, tram en bus kan worden opgelegd op basis van de Wet Personenvervoer 2000. Een treinverbod heeft in principe ook nog een juridische basis in het onder de Spoorwegwet vallende Algemeen Reglement Vervoer. Echter, uitgangspunt van deze handreiking is dat de Wet Personenvervoer 2000 de wettelijke grondslag vormt. Immers: een wet is hogere regelgeving dan een algemene maatregel van bestuur (Het Algemeen Reglement Vervoer is een algemene maatregel van bestuur).

Daarnaast legt de Wet Personenvervoer 2000 alle bevoegdheden vast die nodig zijn om een reisverbod op te leggen. Oplegging van een verbod gebaseerd op de Wet Personenvervoer 2000 heeft dus

de voorkeur. Niettemin worden de hoofdlijnen van beide juridische grondslagen in de bijlage beschreven.¹

In het covenant Hoorn-Enkhuizen is afgesproken dat indien een persoon (verdachte) binnen een periode van 6 maanden wederom een overtreding en/of een misdrijf begaat een trein- en stationsverbod wordt uitgereikt. De verdachte tekent een exemplaar van het trein- en stationsverbod voor ontvangst. Indien de verdachte weigert voor ontvangst te tekenen, wordt dit bij proces-verbaal vastgelegd.

3.2 Verbljfsverboden

Een verblijfsverbod voor trein, metro- en tram- busstations of -haltes kan worden opgelegd op basis van de Wet personenvervoer 2000. Verbljfsverboden voor trein, metro- en tramstations of haltes kunnen in principe ook worden opgelegd op basis van de volgende onder de Spoorwegwet vallende reglementen: het Algemeen Reglement Vervoer, het Metroreglement en het Tramwegreglement. Maar hier geldt hetzelfde als bij de reisverboden: uitgangspunt vormt de Wet Personenvervoer 2000. De Wet Personenvervoer 2000 is hogere regelgeving dan de genoemde algemene maatregelen van bestuur en legt de bevoegdheden vast die nodig zijn voor het opleggen van een verblijfsverbod. Voor de exacte wetsartikelen wordt verwezen naar de bijlage.¹

¹⁾ Voor wat betreft de Wet personenvervoer 2000 en de Spoorwegwet wordt in deze handreiking uitgegaan van de tekst zoals die zal luiden na inwerkingtreding van de Concessiewet personenvervoer per trein (naar verwachting 1 januari 2005).

3.3 Strafrechtelijk reisverbod

De primaire verantwoordelijkheid voor het opleggen van een reisverbod ligt bij de openbaar vervoersbedrijven. Aan hen is daartoe op basis van de in deze handreiking beschreven wet- en regelgeving de bevoegdheid toegekend. Een reisverbod kan door de openbaar vervoersbedrijven als een lik-op-stuk-reactie worden opgelegd. Naast een reisverbod op basis van de vervoerswetgeving biedt ook het Wetboek van Strafrecht de mogelijkheid tot het opleggen van een reisverbod. Op basis van artikel 14a van het Wetboek van Strafrecht kan de rechter straffen (gedeeltelijk) voorwaardelijk opleggen en daarbij op basis van artikel 14c, tweede lid, onder ten vijfde, van het Wetboek van Strafrecht bijzondere voorwaarden opleggen, het gedrag van de veroordeelde betreffende, waaraan deze gedurende de proeftijd (of een gedeelte daarvan) dient te voldoen. Het strafrechtelijke reisverbod moet worden gezien als een ultimum remedium voor notoire zwartrijders en in ernstige zaken. Het is in ieder geval geen lik-op-stuk-instrument. Over het algemeen duurt het enige tijd voordat de verdachte voor de rechter verschijnt en bovendien kan hij in hoger beroep gaan tegen een aan hem opgelegd reisverbod. Indien een openbaar vervoersbedrijf van oordeel is dat een door hen zelf (meerdere malen) opgelegd reisverbod geen soelaas meer biedt, dan wel niet toereikend is, verdient het aanbeveling dat er contact wordt opgenomen met het lokale OM om de mogelijkheid te bezien van het vorderen van een strafrechtelijk reisverbod bij de rechter.

4 Registratie en informatie-uitwisseling

4.1 Registratie

Op de registratie van reis- en verblijfsverboden is de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) van toepassing. Door het College bescherming persoonsgegevens (Cbp) wordt erop toegezien dat een registratie voldoet aan de normen die de Wbp stelt. Van de in artikel 8 van de Wbp opgenomen grondslagen voor gegevensverwerking lijkt in het geval van registratie van reis- en verblijfsverboden de grondslag onder f van toepassing. Daarin is bepaald dat persoonsgegevens mogen worden verwerkt indien dit noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene, in het bijzonder het

recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer prevaleert. Het uitwisselen van gegevens – het hanteren van zogenaamde zwarte lijsten – acht het Cbp onder voorwaarden toegestaan. Een zwarte lijst is een waarschuwings- of signaleringslijst. Een registratie van personen die door een bedrijf, organisatie of instelling is aangelegd. Luchtvaartmaatschappijen hanteren bijvoorbeeld een zwarte lijst voor agressieve reizigers. Al bij het voornemen om een zwarte lijst te gaan aanleggen, moet dit worden gemeld bij het Cbp. Nadere informatie is beschikbaar op de website van het Cbp: www.cbweb.nl.

4.2 Informatie-uitwisseling

De Wet politieregisters kent een zogenaamd gesloten verstrekkingenregime. Het gebruik van politie-informatie is slechts toegestaan binnen politie- en justitiekringen. Ook mag er informatie worden verstrekt aan de in de Wet en het Besluit Politieregisters genoemde instanties. In beginsel worden aan de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) werkzaam bij openbaar vervoersbedrijven geen gegevens uit politieregisters verstrekt. Slechts voor zover deze boa's gegevens behoeven ter opsporing van strafbare feiten bij het onderzoek waarvan zij zijn betrokken kunnen aan hen op grond van artikel 14 van de Wet politieregisters gegevens worden verstrekt. Bijvoorbeeld het verstrekken van antecedenten van een persoon die een reisverbod dat door een openbaar vervoersbedrijf is opgelegd, niet nakomt.

Zie als voorbeeld in de bijlages:

- Reglement administratie trein- en reisverboden van het Klpd;
- Reglement zwartreisadministratie Dienst Spoorwegpolitie Klpd.

Door het OM kunnen ook gegevens over personen aan derden worden verstrekt. In de 'Aanwijzing verstrekking van strafrechtelijke gegevens aan derden voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden' (zie www.om.nl) worden instanties genoemd aan wie gegevens verstrekt kunnen worden en die hiermee meer gericht hun taak kunnen uitoefenen. Private partijen worden hierbij niet principieel uitgezonderd. Een voorbeeld hiervan is de KNVB die strafrechtelijke informatie krijgt over voetbalvandalen, ten behoeve van preventie van criminaliteit en ernstige openbare ordeverstoringen. Door openbaar vervoerbedrijven kan op basis van de bovengenoemde aanwijzing aan het OM worden verzocht om aan hen strafrechtelijke gegevens te verstrekken. Het belang dat daarmee gediend wordt, moet ter beoordeling van het OM echter wel kunnen worden aangemerkt als een zwaarwegend maatschappelijk belang.

5 De handhaving van opgelegde reis- en verblijfsverboden

Het is wenselijk om als openbaar vervoerbedrijf over de handhaving van de reis- en verblijfsverboden duidelijke afspraken te maken met de politie en het OM. Duidelijk moet zijn wat van elkaar verwacht kan worden. Het heeft de voorkeur dat bij overtreding van het verbod de betrokkene kan worden aangehouden en via de politie direct van het OM een dagvaarding meekrijgt om voor de rechter te verschijnen. Hierover moeten afspraken gemaakt worden omdat de capaciteit van politie en OM schaars is. Het opleggen van een reis- of een verblijfsverbod kan pas goed uitgevoerd worden als het deel uitmaakt van een breed pakket aan maatregelen die in een veiligheidsarrangement of een convenant zijn opgenomen. Alleen door concrete afspraken met de partners uit de

veiligheidsketen (politie, OM, gemeente) kan het instrument van de reis- en verblijfsverboden effectief worden ingezet.

5.1 Opsporing

Wanneer de toezichthouders en/of boa's van het vervoerbedrijf constateren dat een reis- of een verblijfsverbod wordt overtreden kunnen zij actie ondernemen. Een toezichthouder heeft hierbij geen specifieke opsporings- of geweldsbevoegdheid, maar boa's wel. Zij kunnen de persoon nogmaals bevelen om het vervoermiddel te verlaten. Aan boa's werkzaam bij de NS, de dienst ondersteunende taken van het GVB en de RET is zelfs de bevoegdheid toegekend om gepast geweld gebruiken om de betrokkene uit de trein, bus, metro of tram te verwijderen.

Wanneer een boa of een toezichthouder deze bevoegdheden niet heeft, kan hij er ook (om andere redenen) voor kiezen om bijstand van de politie te vragen. In samenspraak met de politie kan vastgesteld worden in welke gevallen de boa om hulp kan vragen. Vanwege de beperkte politiecapaciteit kan de politie immers niet voor elke overtreder van een reis- of een verblijfsverbod ter plaatse komen. Hiervoor zijn afspraken op maat nodig. In het algemeen kan gesteld worden dat bijstand van de politie gevraagd kan worden wanneer er sprake is van fysiek geweld of erge verbale agressie. De politie kan vervolgens de overtreder van het verbod aanhouden en een proces-verbaal opmaken. Indien de overtreder zich met geweld of bedreiging met geweld verzet kan waarschijnlijk ook een proces-verbaal worden opgemaakt voor wederspanningheid (artikel 180 Wetboek van Strafrecht). Een proces-verbaal voor het niet voldoen aan een ambtelijk bevel of verordening (artikel 184 Wetboek van

Strafrecht) ligt echter meer voor de hand. De overtreder kan in de meest gevallen, als er geen andere zaken tegelijkertijd spelen, niet in voorlopige hechtenis worden genomen.

5.2 Vervolging en berechting

Hierboven werd al gesteld dat het voor effectieve uitvoering van trein- en reisverboden nodig is om afspraken te maken met het OM over de vervolging van overtreders van de verboden. Hierbij is lik-op-stuk wenselijk. Alle arrondissementsparketten kennen de zogenaamde Aanhouden-en-Uitreiken-procedure. In een dergelijk geval wordt aan de persoon die aangehouden is door de politie onmiddellijk een dagvaarding van het OM om voor de rechter te verschijnen meegegeven. Deze procedure is ook goed toe te passen bij overtreders van reis- of verblijfsverboden.

Convenant Treinverbod Fryslân.

Een sluitende aanpak betekent dat de conducteur er van op aan moet kunnen dat de Spoorweg- of Regiopolitie bij het eerstvolgende station de overtreder uit de trein haalt. En vervolgens dat de overtreder via de snelrechtprocedure van het Openbaar Ministerie altijd een dagvaarding om voor de rechter te verschijnen krijgt uitgereikt, zodat de zaak binnen enkele maanden kan worden afgehandeld.

De maximale straf die de rechter kan opleggen voor overtreding van artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht bedraagt drie maanden of een geldboete van € 2250. Bij recidive binnen twee jaren sinds een eerdere veroordeling kan de rechter een maximale gevangenisstraf opleggen van vier maanden.

De maximale straf die de rechter kan opleggen voor overtreding van artikel 180 van het Wetboek van Strafrecht bedraagt een jaar of een geldboete van € 4450. Indien de wederspanning enig lichamenteel letsel ten gevolge heeft bedraagt de maximale straf vier jaar of een geldboete van € 11500. Bij zwaar lichamenteel letsel bedraagt de maximale straf zeven jaar en zes maanden of een geldboete van € 45000. Indien de wederspanning de dood ten gevolge heeft bedraagt de maximale straf 12 jaar of een geldboete van € 45000.

Eerder is al gesproken over de mogelijkheid van een strafrechtelijk reis- en verblijfsverbod. Het OM kan overwegen of een vordering daartoe moet worden gedaan als het gaat om een ernstige zaak of een notoire zwartrijder. De rechter heeft op basis van artikel 14a van het Wetboek van Strafrecht de bevoegdheid om straffen (gedeeltelijk) voorwaardelijk op te leggen. Bij toepassing van artikel 14a kunnen op basis van artikel 14c, tweede lid, onder ten vijfde, van het Wetboek van Strafrecht bijzondere voorwaarden worden opgelegd, het gedrag van de veroordeelde betreffende, waaraan deze gedurende de proeftijd, of een bij de veroordeling te bepalen gedeelte daarvan, heeft te voldoen.

Bijlage 1: Juridische grondslag voor reis- en verblijfsverboden

In hoofdstuk 3 van de handreiking worden de juridische grondslagen voor het opleggen van de reis- en de verblijfsverboden genoemd. In deze bijlage wordt specifiek op de relevante wetsartikelen ingegaan. Allereerst op de Wet Personenvervoer 2000 en het Algemeen Reglement Vervoer aangezien deze voor zowel reis- als verblijfsverboden een juridische basis kunnen vormen. Vervolgens worden ook de specifieke artikelen uit het metroreglement, tramwegreglement en de Algemene plaatselijke verordening genoemd als mogelijke juridische grondslag voor alleen de verblijfsverboden. De Wet Personenvervoer 2000 verdient echter de voorkeur.

Wet Personenvervoer 2000 en Algemeen Reglement Vervoer

Centrale lijn in de handreiking is dat voor zowel de reisverboden als de verblijfsverboden de Wet Personenvervoer 2000 de juridische basis vormt. Maar omdat het onder Spoorwegwet vallende Algemeen Reglement Vervoer in principe ook een juridische grondslag biedt, wordt dit in deze handreiking voor de volledigheid ook genoemd.

Wet personenvervoer 2000

In de artikelen 70 tot en met 74

van de Wet personenvervoer 2000 zijn een aantal bepalingen voor de reiziger opgenomen, onder meer met betrekking tot orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang. Volgens artikel 70, eerste lid, van de Wet personenvervoer 2000 is het verboden zonder een hiervoor geldig vervoerbewijs gebruik te maken van het openbaar vervoer, alsmede, voor zover de vervoerder dat duidelijk kenbaar heeft gemaakt, van de daartoe behorende voorzieningen. Daarnaast is het op basis van artikel 71 van de Wet personenvervoer 2000 verboden een onbevoegd gewijzigd of anderszins bewerkt vervoerbewijs te gebruiken, een vervoerbewijs te misbruiken of de controle van vervoerbewijzen te belemmeren of te verhinderen.

Volgens het nieuwe artikel 72 van de Wet personenvervoer 2000 is het een ieder verboden zich in een auto, bus, trein, metro, tram of een via geleidesysteem voortbewogen voertuig dan wel in of in de onmiddellijke nabijheid van een station, halteplaats, of een andere bij het openbaar vervoer behorende voorziening en de daarbij behorende perrons, trappen, tunnels en liften zodanig te gedragen dat orde, rust, veiligheid of een goede

bedrijfsgang wordt of kan worden verstoord. Op basis van het nieuwe artikel 73 van de Wet personenvervoer 2000 is het voor een ieder verplicht de aanwijzingen betreffende de orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang op te volgen die door of vanwege de vervoerder duidelijk kenbaar zijn gemaakt. Onder verstoring van orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang worden verstaan:

- a. gedragingen waardoor de bediening en het gebruik van voorzieningen of van een vervoermiddel dan wel de taakuitoefening van het personeel van de vervoerder worden verhinderd of belemmerd;
- b. misbruik maken van voorzieningen dan wel gebruik maken van voorzieningen of van een vervoermiddel op een tijdstip waarop deze niet voor gebruik beschikbaar zijn dan wel op een andere wijze dan waarvoor deze bestemd zijn;
- c. uit een vervoermiddel werpen van stoffen of van voorwerpen;
- d. zich in kennelijke staat van dronkenschap of onder kennelijke invloed van verdovende middelen bevinden;
- e. afsteken van vuurwerk, of op zodanige wijze geluid voortbrengen dat anderen

- daarvan hinder ondervinden;
- f. uitoefenen van beroep of bedrijf of het aanbieden van diensten;
- g. tentoonstellen van voorwerpen, maken van reclame of propaganda, verspreiden van drukwerk, bedelen of houden van inzamelingen;
- h. meenemen in een vervoermiddel van dieren, stoffen of voorwerpen die hinder, gevaar, verontreiniging of beschadiging veroorzaken of kunnen veroorzaken;
- i. roken in een vervoermiddel, station of halte, of gedeelten daarvan, ten aanzien waarvan de vervoerder heeft aangegeven dat roken niet is toegestaan;
- j. zich bevinden op een station of halte op een tijdstip dat deze kenbaar gesloten is of op een gedeelte van een station of halte dat kenbaar daartoe niet toegankelijk is;
- k. zich op een station of halte begeven langs een andere dan de daarvoor bestemde weg;
- l. op een andere wijze hinder, gevaar, verontreiniging of beschadiging veroorzaken of kunnen veroorzaken.

Artikel 98, eerste lid, van de Wet personenvervoer 2000 bepaalt dat indien de reiziger handelt in strijd met de artikelen 70 tot en met 74 de in de artikelen 87 en 89 bedoelde ambtenaren en personen (toezichthouders en opsporingsambtenaren) bevoegd zijn om het vervoerbewijs in te trekken en de reiziger zo nodig met behulp van de sterke arm het gebruik van het openbaar

vervoer te ontzeggen. Volgens de Memorie van Toelichting bij de Wet personenvervoer 2000 is het onder omstandigheden op grond van artikel 98 mogelijk, “indien dit noodzakelijk mocht blijken te zijn ter handhaving van de openbare orde, om een reiziger een langdurig preventief openbaar vervoerverbod op te leggen. Hierbij kan men denken aan voetbalsupporters die de openbare orde op de perrons en in de treinen verstoren of iemand die antecedenten heeft met betrekking tot het delict zakkenrollerij.”

Algemeen Reglement Vervoer

In artikel 5, eerste lid van het ARV is bepaald dat het een ieder verboden is zich in of op een station dan wel in een trein in een zodanige toestand te bevinden of zich zodanig te gedragen, dat orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang wordt of kan worden verstoord. Als verstoring van orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang worden beschouwd:

- a. gedragingen waardoor de bediening en het gebruik van voorzieningen of van een trein dan wel de taakuitoefening van het personeel van de vervoerder worden verhinderd of belemmerd;
- b. misbruik maken van voorzieningen dan wel gebruik maken van voorzieningen of van een trein op een tijdstip waarop deze niet voor gebruik beschikbaar zijn dan wel op een andere wijze dan waarvoor deze

- bestemd zijn;
- c. uit een trein werpen van stoffen of van voorwerpen;
- d. zich in kennelijke staat van dronkenschap of onder kennelijke invloed van verdovende middelen bevinden;
- e. afsteken van vuurwerk, of op zodanige wijze geluid voortbrengen dat anderen daarvan hinder ondervinden;
- f. uitoefenen van beroep of bedrijf;
- g. tentoonstellen van voorwerpen, maken van reclame of propaganda, verspreiden van drukwerk, bedelen of houden van inzamelingen;
- h. meenemen in een trein van dieren, stoffen of voorwerpen die hinder, gevaar, verontreiniging of beschadiging veroorzaken of kunnen veroorzaken;
- i. roken in een trein of station, of gedeelten daarvan, ten aanzien waarvan de vervoerder heeft aangegeven dat roken niet is toegestaan;
- j. zich bevinden op een station op een tijdstip dat dit kenbaar gesloten is of op een gedeelte van een station dat kenbaar daartoe niet toegankelijk is;
- k. zich op een station begeven langs een andere dan de daarvoor bestemde weg;
- l. op een andere wijze hinder, gevaar, verontreiniging of beschadiging veroorzaken.

Op grond van artikel 7, eerste lid, van het ARV is een ieder verplicht de aanwijzingen betreffende de orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang op te volgen, die

door of vanwege de spoorweg duidelijk kenbaar zijn gemaakt. Volgens het tweede lid kan een aanwijzing om zich te verwijderen, worden gegeven voor een bij de aanwijzing te bepalen tijdsduur. Het ARV is na de inwerkingtreding van de Spoorwegwet gebaseerd op artikel 116 van de nieuwe Spoorwegwet. Dat heeft tot gevolg dat overtreding van artikel 5 ARV niet meer rechtstreeks strafbaar is. Het niet opvolgen van een op grond van artikel 7 ARV gegeven aanwijzing kan nog wel strafrechtelijk worden gehandhaafd, namelijk voorzover tevens sprake is van overtreding van artikel 184 Wetboek van Strafrecht (negeren ambtsbevel). In beginsel kunnen alleen politieambtenaren hiervoor een proces-verbaal opmaken.

Metro- en tramwegreglement en APV

Metroreglement

Het Metroreglement blijft gebaseerd op de Spoorwegwet en de Locaalspoor- en Tramwegwet. In artikel 78, eerste lid van het Metroreglement is bepaald dat het een ieder verboden is zich in of op een station dan wel in een trein in een zodanige toestand te bevinden of zich zodanig te gedragen, dat orde, rust en veiligheid of een goede bedrijfsgang wordt of kan worden verstoord. In het tweede lid wordt aangegeven wat als verstoring van orde, rust,

veiligheid of een goede bedrijfsgang wordt beschouwd. Dat zijn dezelfde gedragingen en handelingen zoals reeds eerder bij het ARV vermeld. Op grond van artikel 79, eerste lid van het Metroreglement is een ieder verplicht de aanwijzingen betreffende de orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang, die door de directie duidelijk kenbaar zijn gemaakt, op te volgen. Volgens het tweede lid kan een aanwijzing om zich te verwijderen, worden gegeven voor een bij de aanwijzing te bepalen tijdsduur.

Tramwegreglement

Het Tramwegreglement blijft gebaseerd op de Spoorwegwet en de Locaalspoor- en Tramwegwet. In artikel 80, eerste lid van het Tramwegreglement is bepaald dat het een ieder verboden is zich in of op een station of halte dan wel in een trein in een zodanige toestand te bevinden of zich zodanig te gedragen dat orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang wordt of kan worden verstoord. In het tweede lid wordt aangegeven wat als verstoring van orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang wordt beschouwd. Dat zijn dezelfde gedragingen en handelingen zoals reeds eerder bij het ARV vermeld. Op grond van artikel 81, eerste lid van het Tramwegreglement is een ieder verplicht de aanwijzingen betreffende de orde, rust, veiligheid of goede bedrijfsgang, die door de bestuurders duidelijk

kenbaar zijn gemaakt, op te volgen. Volgens het tweede lid kan een aanwijzing om zich te verwijderen, worden gegeven voor een bij de aanwijzing te bepalen tijdsduur. Overigens is het Tramwegreglement, op basis van hetgeen is bepaald in artikel 8, eerste lid, van de Locaalspoor- en Tramwegwet, alleen van toepassing op interlokale trams. Dat wil dus zeggen gemeentegrensoverschrijdende tramlijnen, zoals bijvoorbeeld de tram van Den Haag naar Delft.

Algemene plaatselijke verordening

In de algemene plaatselijke verordening kunnen in verband met de handhaving van de openbare orde door een gemeente bepalingen worden opgenomen op basis waarvan verblijfverboden kunnen worden opgelegd voor bepaalde delen van de openbare weg, bijvoorbeeld het plein voor een station. Ook is de burgemeester bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees daartoe, bevelen te geven die noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde. Deze bevoegdheid wordt in de praktijk wel gebruikt om tijdelijke verblijfsverboden op te leggen aan notoire overlastveroorzakers.

BZK

Reglement Administratie trein- en stationsverboden

Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, korpsbeheerder van het Korps Landelijke Politiediensten, tot vaststelling van het privacyreglement voor het politieregister Administratie trein- en stationsverboden dat gevoerd wordt bij de Dienst Spoorwegpolitie van het Korps Landelijke Politiediensten

31 juli 2003

Korps Landelijke Politiediensten, Dienst Spoorwegpolitie

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, korpsbeheerder van het Korps Landelijke Politiediensten, Handelend na overleg met het bevoegd gezag;

Gelet op het bepaalde in artikel 9, eerste en tweede lid, en artikel 10 van de Wet politieregisters;

Besluit:

Paragraaf 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

- a. de WPolr: de Wet politieregisters;
- b. het BPolr: het Besluit politieregisters;
- c. het korps: het Korps Landelijke Politiediensten;
- d. beheerder: de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, korpsbeheerder van het Korps Landelijke Politiediensten;
- e. registerbeheerder: de korpschef van het Korps Landelijke Politiediensten;
- f. functioneel registerbeheerder: het hoofd van de Dienst Spoorwegpolitie van het KLPD;
- g. persoonsgegevens: informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
- h. verstrekken van gegevens uit het register: het bekendmaken of ter beschikking stellen van gegevens, voor zover zulks geheel of grotendeels steunt op gegevens die in het register zijn opgenomen, of die door verwerking daarvan, al dan niet in verband met andere gegevens, zijn verkregen;
- i. gegevensbeheer: de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de ingevoerde gegevens, alsmede voor het bewaren, verwijderen en verstrekken van gegevens;
- j. koppeling: het treffen van technische of organisatorische voorzieningen, waardoor verschillende verzamelingen van persoonsgegevens systematisch met elkaar kunnen worden vergeleken;
- k. het register: het politieregister administratie trein- en stationsverboden.

Paragraaf 2. Doel en werking

Artikel 2

1. Het register heeft tot doel de informatievoorziening in het kader van de uitvoering van artikel 2 van de Politiewet 1993 binnen het korps mogelijk te maken voor zover het betreft de registratie van opgelegde trein- en stationsverboden, inclusief de daaraan verbonden werkingsduur, ten behoeve van:
 - a. de opsporing en vervolging van verdachten van strafbare feiten, dan wel de handhaving van de openbare orde;
 - b. de verantwoording van strafvorderlijke-, administratieve- en andere ambtelijke handelingen.
2. Gegevens uit het register kunnen worden gebruikt ten behoeve van interne bedrijfsstatistiek, interne bedrijfsvoering en interne ontwikkeling van beleid met betrekking tot de uitvoering van de politietak.

Artikel 3

1. Het register wordt geheel geautomatiseerd gevoerd.
2. In Bijlage I is aangegeven op welke bureaus of afdelingen van de territoriale en functionele onderdelen van het korps het register wordt gevoerd of rechtstreeks toegankelijk is. Deze Bijlage maakt deel uit van het reglement.

Paragraaf 3. Beheer

Artikel 4

1. De registerbeheerder is, onder verantwoordelijkheid van de beheerder, belast met de zeggenschap over het register. Hij draagt zorg voor de naleving van de WPolr, het BPolr en het reglement. Hij treft daartoe onder meer voorzieningen van technische en organisatorische aard ter beveiliging van het register tegen verlies of aantasting van gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking daarvan. Tevens treft hij maatregelen ter bevordering van de juistheid en volledigheid van de in het register opgenomen gegevens.
2. De functioneel registerbeheerder wijst bij besluit functionarissen aan die belast zijn met de dagelijkse leiding over het gegevensbeheer.
3. De registerbeheerder wijst bij besluit functionarissen aan die belast zijn met de opname van een aanduiding omtrent de betrouwbaarheid betreffende de in artikel 7 bedoelde gevoelige gegevens.

Paragraaf 4. Inhoud van het register

Artikel 5

- In het register worden gegevens opgenomen betreffende de volgende categorieën van personen:
- a. verdachten;
 - b. opsporingsambtenaren.

Artikel 6

1. Omtrent de in artikel 5, onder a personen worden ten hoogste de volgende soorten van gegevens opgenomen:
 - a. volledige personalia, A-nummer van de GBA en -datum;
 - b. adresgegevens, telefoonnummer en postcode;
 - c. geboortegegevens, nationaliteit;
 - d. plaats, datum en tijdstip van het geven van de voorwaarschuwing en naderhand het opleggen van het trein- of stationsverbod;
 - e. werkingsduur en -plaats van het opgelegde verbod;
 - f. andere op het opgelegde verbod betrekking hebbende gegevens;
 - g. gegevens omtrent het aan het opgelegde verbod gegeven (administratieve) vervolg.
2. Omtrent de in artikel 5, onder g, genoemde categorie van personen worden ten hoogste de volgende soorten van gegevens opgenomen:
 - a. volledige personalia;
 - b. rang, functie en afdelingscode;
 - c. wachtwoord en autorisatieniveau;
 - d. melding ambtseef of -belofte.

Artikel 7

- In aanvulling op de in artikel 6, eerste lid, genoemde gegevens worden omtrent de in artikel 5, onder a genoemde personen gegevens opgenomen betreffende hun ras voor zover dit onvermijdelijk is:
- a. met het oog op hun identificatie;
 - b. voor de juiste beoordeling van een strafbaar feit.

Paragraaf 5. Verwijdering en vernietiging van gegevens

Artikel 8

1. De gegevens worden uit het register verwijderd wanneer deze niet meer noodzakelijk zijn voor het doel van het register, en zodra mogelijk vernietigd.
2. Indien noodzakelijk voor het doel van het register kan de registerbeheerder in bijzondere gevallen bij besluit afwijken van het bepaalde in het eerste lid.

Paragraaf 6. Verstrekking van gegevens

Artikel 9

1. Verstrekking van gegevens vindt plaats in overeenstemming met de WPoI en het BPOI.
2. Verstrekking van antecedenten aan benadeelden als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de WPoI vindt – in hard-copyvorm – plaats aan de benadeelde, in casu aan NS Reizigers, waarvan het treinpersoneel mede als vaststeller van niet-naleving van opgelegde verboden optreedt.
3. Verstrekking van antecedenten aan benadeelden als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de WPoI, kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, eveneens plaatsvinden aan een ander. Verstrekking aan een dergelijke gemachtigde vindt niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de verstrekken gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.

Paragraaf 7. Rechtstreekse toegang tot het register en protocol

Artikel 10

Rechtstreekse toegang tot het register, dan wel onderdelen daarvan, hebben personen die daartoe overeenkomstig de WPoI en het BPOI door de registerbeheerder zijn geautoriseerd. De autorisatie geeft aan voor welk doel de rechtstreekse toegang wordt verleend. Het desbetreffende besluit wordt bij het reglement gevoegd. Op verzoek wordt inzage gegeven in de autorisaties.

Artikel 11

Voor een geheel geautomatiseerd gevoerd register:

1. Van iedere verstrekking die rechtstreeks langs geautomatiseerde weg geschiedt, wordt overeenkomstig de WPoI en het BPOI aantekening gehouden.
2. Van iedere verstrekking die niet rechtstreeks langs geautomatiseerde weg geschiedt, wordt overeenkomstig de WPoI en het BPOI aantekening gehouden, tenzij overeenkomstig het doel wordt verstrekt aan vaste gebruikers.
3. Vaste gebruikers zijn:
 - a. personen die geautoriseerd zijn tot rechtstreekse toegang;
 - b. overige door de registerbeheerder bij besluit aan te wijzen personen of instanties aan wie bijna dagelijks gegevens worden verstrekt. Het besluit wordt bij het reglement gevoegd.

Paragraaf 8. Rechten van de geregistreerde

Artikel 12

1. Een geregistreerde kan de registerbeheerder ingevolge artikel 20 van de WPoI verzoeken hem mede te delen:
 - a. of hij in het register voorkomt;
 - b. welke gegevens over hem in het register zijn opgenomen;
 - c. van wie of van welke instanties de in het register over hem opgenomen gegevens zijn verkregen;
 - d. aan wie of aan welke instanties gegevens over hem zijn verstrekt.
2. Een verzoek tot kennisneming dient schriftelijk gericht te worden aan de registerbeheerder, t.a.v. de privacyfunctionaris, Postbus 100, 3970 AC te Driebergen. Het verzoek is ontvankelijk na ontvangst van de betaling van EUR 4,50 (viereenhalf euro) op rekening [...] (rekeningnummer bank- of giro-instelling) van het korps onder vermelding van 'privacyverzoek'.
3. Een verzoek tot kennisneming wordt ten aanzien van minderjarigen die de leeftijd van 16 jaren nog niet hebben bereikt, en ten aanzien van onder curatele gestelden gedaan door hun wettelijke vertegenwoordigers.
4. Een verzoek tot kennisneming kan, onder overlegging van een bijzondere, daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene worden gedaan door diens advocaat of procureur.
5. Een verzoek tot kennisneming kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijk machtiging, namens de betrokkene eveneens worden gedaan door een ander. Mededelingen aan een dergelijke gemachtigde vinden niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de mede te delen gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.
6. Op een verzoek tot kennisneming wordt binnen vier weken nadat het verzoek ontvankelijk is, beslist.
7. De registerbeheerder draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker. De behandelend functionaris kan verlangen dat de verzoeker hem bescheiden toont waaruit zijn identiteit blijkt alsmede die van degene namens wie hij optreedt.
8. Aan een verzoek tot kennisneming wordt geen gevolg gegeven, voor zover het de verstrekking van gegevens door of aan een criminele inlichtingendienst betreft of wanneer een gewichtig belang van een derde dan wel het belang van opsporingsonderzoek daartoe noodzaakt.
9. In geen geval worden mededelingen in antwoord op een verzoek tot kennisneming in schriftelijke vorm gedaan.

Artikel 13

1. Een geregistreerde aan wie ingevolge artikel 20 van de WPoI kennisneming is verleend, kan de registerbeheerder ingevolge artikel 22 van de WPoI verzoeken:
 - a. bepaalde gegevens over hem te verbeteren;
 - b. bepaalde gegevens over hem aan te vullen;
 - c. bepaalde gegevens over hem te verwijderen;
 - d. bepaalde gegevens over hem af te schermen.
2. Een correctieverzoek dient schriftelijk gericht te worden aan de registerbeheerder, t.a.v. de privacyfunctionaris, Postbus 100, 3970 AC te Driebergen. In het verzoek dient de gewenste verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming aangegeven te worden.
3. Een correctieverzoek wordt ten aanzien van minderjarigen die de leeftijd van 16 jaren nog niet hebben bereikt, en ten aanzien van onder curatele gestelden gedaan door hun wettelijke vertegenwoordigers.
4. Een correctieverzoek kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene worden gedaan door diens advocaat of procureur.
5. Een correctieverzoek kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene eveneens worden gedaan door een ander. Verstrekking aan een dergelijke gemachtigde vindt niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de te verstrekken gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.
6. Op een correctieverzoek wordt binnen vier weken nadat het verzoek ontvangen is, schriftelijk beslist. Een weigering wordt gemotiveerd.

Paragraaf 9. Koppeling en verbanden met andere gegevensverzamelingen

Artikel 14

Het register heeft verbanden, bestaande uit:

- a. het stelselmatig verkrijgen van gegevens uit bedrijfsprocessensystemen;
- b. het stelselmatig uitwisselen van gegevens met het Herkenningsdienregister.

Paragraaf 10. Slotbepaling

Artikel 15

1. Het reglement wordt voor een ieder ter inzage gelegd op het hoofdbureau te Driebergen en de bureaus waar het register wordt gevoerd of rechtstreeks toegankelijk is.
2. Het reglement treedt in werking met terugwerkende kracht vanaf 1 augustus 2003.

3. Het reglement kan worden aangehaald
als: Reglement Administratie trein- en
stationsverboden.

Driebergen, 31 juli 2003.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties,
namens de minister: de korpschef van het
Korps Landelijke Politiediensten,
M.A. Beuving.*

Bijlage 3

BZK

Reglement zwartreisadministratie Dienst Spoorwegpolitie KLPD

Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, korpsbeheerder van het Korps Landelijke Politiediensten tot vaststelling van het privacyreglement voor het politieregister zwartreisadministratie dat gevoerd wordt bij de dienst Spoorwegpolitie van het Korps Landelijke Politiediensten

1 juli 2003

Korps Landelijke Politiediensten, Dienst Spoorwegpolitie

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, korpsbeheerder van het Korps Landelijke Politiediensten, Handelend na overleg met het bevoegd gezag; Gelet op het bepaalde in artikel 9, eerste en tweede lid, en artikel 10 van de Wet politieregisters;

Besluit:

Paragraaf 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

- de WPolr: de Wet politieregisters;
- het BPolr: het Besluit politieregisters;
- het korps: het Korps Landelijke Politiediensten;
- beheerder: de Minister van Binnenlandse Zaken, korpsbeheerder van het Korps Landelijke Politiediensten;
- registerbeheerder: de korpschef van het Korps Landelijke Politiediensten;
- functioneel registerbeheerder: hoofd van de Dienst Spoorwegpolitie van het KLPD;
- persoonsgegevens: informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
- verstrekken van gegevens uit het register: het bekendmaken of ter beschikking stellen van gegevens, voor zover zulks geheel of grotendeels steunt op gegevens die in het register zijn opgenomen, of die door verwerking daarvan, al dan niet in verband met andere gegevens, zijn verkregen;
- gegevensbeheer: de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de ingevoerde gegevens, alsmede voor het bewaren, verwijderen en verstrekken van gegevens;
- koppeling: het treffen van technische of organisatorische voorzieningen, waardoor verschillende verzamelingen van persoonsgegevens systematisch met elkaar kunnen worden vergeleken;
- het register: het politieregister zwartreisadministratie.

Paragraaf 2. Doel en werking

Artikel 2

- Het register heeft tot doel de informatievoorziening in het kader van de uitvoering van artikel 2 van de Politiewet 1993 binnen de dienst spoorwegpolitie van het korps mogelijk te maken voor zover het betreft de administratie van de onderzoeken in het kader van het onbevoegd meermalen reizen per openbaar vervoer zonder in het bezit te zijn van een geldig vervoersbewijs ten behoeve van:
 - de opsporing en vervolging van verdachten van deze strafbare feiten;
 - de verantwoording van strafvorderlijke-, administratieve- en andere ambtelijke handelingen;
 - monitoring en bewaking van de relevante behandeltermijnen.
- Gegevens uit het register kunnen worden gebruikt ten behoeve van interne bedrijfsstatistiek, interne bedrijfsvoering en interne ontwikkeling van beleid met betrekking tot de uitvoering van de politietaken.

Artikel 3

Het register wordt geheel geautomatiseerd gevoerd in het centrale kantoor van de dienst spoorwegpolitie te Utrecht, Jaarbeursplein 15.

Paragraaf 3. Beheer

Artikel 4

- De registerbeheerder is, onder verantwoordelijkheid van de beheerder, belast met de zeggenschap over het register. Hij draagt zorg voor de naleving van de WPolr, het BPolr en het reglement. Hij treft daartoe onder meer voorzieningen van technische en organisatorische aard ter beveiliging van het register tegen verlies of aantasting van gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking daarvan. Tevens treft hij maatregelen ter bevordering van de juistheid en volledigheid van de in het register opgenomen gegevens.
- De functioneel registerbeheerder wijst bij besluit functionarissen aan die belast zijn met de dagelijkse leiding over het gegevensbeheer.

Paragraaf 4. Inhoud van het register

Artikel 5

- In het register worden de volgende (persoons)gegevens opgenomen:
- verdachten;
 - datum binnenkomst dossier;

- datum verzending dossier naar behandelend ambtenaar;
- datum terugontvangst behandeld dossier;
- onderzoeksresultaat met betrekking tot dat dossier;
- datum retourzending dossier aan vervoersmaatschappij;
- behandelende opsporingsambtenaren.

Artikel 6

- Omtrent de in artikel 5, onder a genoemde personen worden ten hoogste de volgende soorten van gegevens opgenomen:
 - volledige personalia, A-nummer van de GBA en -datum;
 - adresgegevens, telefoonnummer en postcode;
 - geboortegegevens, nationaliteit en spreektaal;
 - plaatsen, data en aantallen van de overtredingen;
 - andere op de overtredingen betrekking hebbende gegevens;
 - gegevens omtrent het aan het opge maakte proces-verbaal gegeven (administratieve) vervolg.
- Omtrent de in artikel 5, onder g, genoemde categorie van personen worden ten hoogste de volgende soorten van gegevens opgenomen:
 - volledige personalia;
 - rang, functie en afdelingscode;
 - wachtwoord en autorisatieniveau;
 - vermelding ambtseed of -belofte.

Artikel 7

- De gegevens worden uit het register verwijderd wanneer deze niet meer noodzakelijk zijn voor het doel van het register, en zodra mogelijk vernietigd, uiterlijk in het derde jaar na het jaar van opname.
- Indien noodzakelijk voor het doel van het register kan de registerbeheerder in bijzondere gevallen bij besluit afwijken van het bepaalde in het eerste lid.

Paragraaf 5. Verstrekking van gegevens

Artikel 8

- Verstrekking van gegevens vindt plaats in overeenstemming met de WPolr en het BPolr.
- Verstrekking van antecedenten aan benadeelden als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de WPolr vindt plaats aan de benadeelde dan wel, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, aan diens advocaat of procureur.

3. Verstrekking van antecedenten aan benadeelden als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de WPolr, kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, eveneens plaatsvinden aan een ander. Verstrekking aan een dergelijke gemachtigde vindt niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de te verstrekken gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.

Paragraaf 6. Rechtstreekse toegang tot het register en protocol

Artikel 9

Rechtstreekse toegang tot het register, dan wel onderdelen daarvan, hebben personen die daartoe overeenkomstig de WPolr en het BPolr door de registerbeheerder zijn geautoriseerd. De autorisatie geeft aan voor welk doel de rechtstreekse toegang wordt verleend. Het desbetreffende besluit wordt bij het reglement gevoegd.

Artikel 10

Voor een geautomatiseerd gevoerd register:

1. Van iedere verstrekking die rechtstreeks langs geautomatiseerde weg geschiedt, wordt overeenkomstig de WPolr en het BPolr aantekening gehouden.
2. Van iedere verstrekking die niet rechtstreeks langs geautomatiseerde weg geschiedt, wordt overeenkomstig de WPolr en het BPolr aantekening gehouden, tenzij overeenkomstig het doel wordt verstrekt aan vaste gebruikers.
3. Vaste gebruikers zijn:
 - a. personen die geautoriseerd zijn tot rechtstreekse toegang;
 - b. overige door de registerbeheerder bij besluit aan te wijzen personen of instanties aan wie bijna dagelijks gegevens worden verstrekt. Het besluit wordt bij het reglement gevoegd.

Paragraaf 7. Rechten van de geregistreerde

Artikel 11

1. Een geregistreerde kan de registerbeheerder ingevolge artikel 20 van de WPolr verzoeken hem mede te delen:

- a. of hij in het register voorkomt;
- b. welke gegevens over hem in het register zijn opgenomen;
- c. van wie of van welke instanties de in het register over hem opgenomen gegevens zijn verkregen;

d. aan wie of aan welke instanties gegevens over hem zijn verstrekt.

2. Een verzoek tot kennisneming dient schriftelijk gericht te worden aan de registerbeheerder, t.a.v. de privacyfunctionaris, Postbus 100, 3970 AC te Driebergen. Het verzoek is ontvankelijk na ontvangst van de betaling van EUR 4,50 (viereenhalf euro) op rekening [...] (rekeningnummer bank- of giro-instelling) van het korps onder vermelding van 'privacyverzoek'.

3. Een verzoek tot kennisneming wordt ten aanzien van minderjarigen die de leeftijd van 16 jaren nog niet hebben bereikt, en ten aanzien van onder curatele gestelden gedaan door hun wettelijke vertegenwoordigers.

4. Een verzoek tot kennisneming kan, onder overlegging van een bijzondere, daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene worden gedaan door diens advocaat of procureur.

5. Een verzoek tot kennisneming kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijk machtiging, namens de betrokkene eveneens worden gedaan door een ander.

Mededelingen aan een dergelijke gemachtigde vinden niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de mede te delen gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.

6. Op een verzoek tot kennisneming wordt binnen vier weken nadat het verzoek ontvankelijk is, beslist.

7. De registerbeheerder draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker. De behandelend functionaris kan verlangen dat de verzoeker hem bescheiden toont waaruit zijn identiteit blijkt alsmede die van degene namens wie hij optreedt.

8. Aan een verzoek tot kennisneming wordt geen gevolg gegeven, voor zover het de verstrekking van gegevens door of aan een criminele inlichtingendienst betreft of wanneer een gewichtig belang van een derde dan wel het belang van opsporingsonderzoek daartoe noodzaakt.

9. In geen geval worden mededelingen in antwoord op een verzoek tot kennisneming in schriftelijke vorm gedaan.

Artikel 12

1. Een geregistreerde aan wie ingevolge artikel 20 van de WPolr kennisneming is verleend, kan de registerbeheerder ingevolge artikel 22 van de WPolr verzoeken:

- a. bepaalde gegevens over hem te verbeteren;

b. bepaalde gegevens over hem aan te vullen;

c. bepaalde gegevens over hem te verwijderen;

d. bepaalde gegevens over hem af te schermen.

2. Een correctieverzoek dient schriftelijk gericht te worden aan de registerbeheerder, t.a.v. de privacyfunctionaris, Postbus 100, 3970 AC te Driebergen. In het verzoek dient de gewenste verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming aangegeven te worden.

3. Een correctieverzoek wordt ten aanzien van minderjarigen die de leeftijd van 16 jaren nog niet hebben bereikt, en ten aanzien van onder curatele gestelden gedaan door hun wettelijke vertegenwoordigers.

4. Een correctieverzoek kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene worden gedaan door diens advocaat of procureur.

5. Een correctieverzoek kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene eveneens worden gedaan door een ander. Verstrekking aan een dergelijke gemachtigde vindt niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de te verstrekken gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.

6. Op een correctieverzoek wordt binnen vier weken nadat het verzoek ontvangen is, schriftelijk beslist. Een weigering wordt gemotiveerd.

Paragraaf 8. Slotbepaling

Artikel 13

1. Het reglement wordt voor een ieder ter inzage gelegd in het centrale kantoor van de dienst spoorwepolitie te Utrecht.

2. Het reglement treedt in werking met terugwerkende kracht vanaf 1 augustus 2003.

3. Het reglement kan worden aangehaald als: Reglement zwartreisadministratie van de Dienst Spoorwepolitie van het Korps Landelijke Politiediensten.

Driebergen, 1 juli 2003.

*De Minister van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens de minister:
de korpschef van het Korps Landelijke Politiediensten,
M.A. Beuving.*

Colofon

De handreiking is opgesteld door het Directoraat-Generaal Rechtshandhaving van het ministerie van Justitie. Dit had niet gekund zonder de hulp van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, het Openbaar Ministerie, de Dienst Spoorwegpolitie en andere betrokkenen.

Voor verdere (juridische) vragen kunt u terecht bij:

Ministerie van Justitie

Bureau Juridische en Beleidsaangelegenheden

Tel. (070) 370 66 63

Directie Handhaving

Tel. (070) 370 69 44

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Hoofddirectie Juridische Zaken

Tel. (070) 351 61 71

Vormgeving

Mario Gaete Avila, Ministerie van Justitie

Druk

Grafische Dienst DBOB, Ministerie van Justitie

Fotografie

Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Dienst Spoorwegpolitie,
Nederlandse Spoorwegen en Lankveld Fotografie.

